Journal of Educational Sciences *(JES)*

Original Article

Fall & Winter, 2025, 33(2), 195-210.
DOI: 10.22055/EDUS.2025.48071.3659

ISSN (E): 2588-672x
https://education.scu.ac.ir/

A reflection on the phenomenon of reflecting teachers' personal values in class management; Phenomenology of teachers' attitudes and lived experiences

Hossein Hafezi[1], Fateme Moradian[2], Mohammad Reza Sarmadi[3]

1. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran.
2. Senior expert in History and Philosophy of Education, Department of Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.
3. Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Article Info

Received: 30 Sep 2025
Revised: 07 Jan 2026
Accepted: 02 Feb 2026
Published: 23 Aug 2026

Corresponding Author:
Hossein Hafezi

Email:
h.hafezi@pnu.ac.ir

Keywords:
classroom management; personal values; elementary school teachers; descriptive phenomenology; thematic analysis; teacher professional development

Abstract

This research has been conducted with the aim of analyzing the lived experience of reflecting teachers' personal values in classroom management at elementary schools. The present research, given its nature and propositions, was applied in terms of purpose and qualitative in terms of the type of collected data, based on a descriptive phenomenological approach. The participant population of the research included all elementary school teachers in Arak city during the academic year 2023–2024, totaling 5972 individuals. Among these individuals, teachers who had sufficient knowledge of the research topic were selected based on predetermined criteria such as authorship of books and related scientific and research activities, using purposive sampling with an emphasis on theoretical data saturation, and 24 individuals were chosen. The data collection instrument was semi-structured interviews. For data analysis in this research, thematic analysis was employed. In the process of coding and data analysis regarding the important values of teachers in the classroom, four categories were identified: psychological values, social and humanistic values, educational and professional values, and values related to the use of technology in teaching. Concerning how and under what conditions teachers' personal values are incorporated into the classroom, five categories were extracted: individual and social characteristics, ethical considerations in classroom interactions, managerial and organizational considerations in the classroom, teamwork and collaboration in the educational environment, and attention to educational technologies. These findings indicate the importance of paying attention to teachers' personal values in improving classroom management and the teaching process.

How to Cite: Hafezi, H., Moradian, F., & Sarmadi, M. R. (2026). A reflection on the phenomenon of reflecting teachers' personal values in class management; Phenomenology of teachers' attitudes and lived experiences, *Journal of Educational Sciences (JES), 33*(2), 195-210. https://doi.org/10.22055/edus.2025.48071.3659 [Persian]

Authors retain the copyright and full publishing rights. Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC)

علوم تربیتی

مقاله پژوهشی

پاییز و زمستان ۱۴۰۵، دوره چهارم، سال ۳۳، شماره ۲، ص‌ص: ۱۹۵-۲۱۰.
شاپا آنلاین: ۲۵۸۸-۶۷۲X
DOI: 10.22055/EDUS.2025.48071.3659
https://education.scu.ac.ir/

تأملی بر پدیده بازتاب ارزش‌های شخصی معلمان در مدیریت کلاس؛ پدیدارشناسی نگرشها و تجربیات زیسته معلمان

حسین حافظی[۱]، فاطمه مرادیان[۲]، محمدرضا سرمدی[۳]

۱. استادیار، گروه علوم‌تربیتی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.
۲. کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش، گروه علوم‌تربیتی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.
۳. استاد، گروه علوم‌تربیتی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۰۸
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۱۳
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۶/۰۱

نویسنده مسئول:
حسین حافظی

ایمیل:
h.hafezi@pnu.ac.ir

واژه‌های کلیدی:
تجربه زیسته، ارزش‌های شخصی، مدیریت کلاس، معلمان، مدارس ابتدایی

چکیده

این پژوهش با هدف واکاوی تجربه زیسته بازتاب ارزش‌های شخصی معلمان در مدیریت کلاس مدارس ابتدایی انجام شده است. پژوهش حاضر با عنایت به ماهیت و گزاره‌های آن به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ نوع داده‌های گردآوری شده، کیفی و مبتنی بر رویکرد پدیدارشناسی توصیفی بود. جامعه مشارکت‌کنندگان پژوهش شامل معلمان دوره ابتدایی شهر اراک در سال تحصیلی ۰۳-۱۴۰۲ به تعداد ۵۹۷۲ نفر می‌باشد. از بین این افراد، معلمانی که آشنایی کافی در خصوص موضوع پژوهش داشتند، براساس معیارهایی از پیش تعیین شده همچون تألیف کتاب و فعالیت‌های علمی و پژوهشی مرتبط، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند با تأکید بر اشباع نظری داده‌ها، تعداد ۲۴ نفر انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش از روش تحلیل مضمون استفاده شد. در فرایند کدگذاری و تحلیل داده‌ها پیرامون ارزش‌های مهم معلمان در کلاس درس، چهار مقوله شناسایی گردید: ارزش‌های روانشناختی، ارزش‌های اجتماعی و انسانی، ارزش‌های آموزشی و حرفه‌ای، و ارزش‌های مربوط به استفاده از فناوری در تدریس. در خصوص چگونگی و شرایط لحاظ نمودن ارزش‌های شخصی معلمان در کلاس درس، پنج مقوله استخراج شد: ویژگی‌های فردی و اجتماعی، ملاحظات اخلاقی در تعاملات کلاسی، ملاحظات مدیریتی و سازمانی در کلاس درس، کار گروهی و همکاری در محیط آموزشی، و توجه به فناوری‌های آموزشی. این یافته‌ها نشان‌دهنده اهمیت توجه به ارزش‌های شخصی معلمان در بهبود مدیریت کلاس و فرآیند آموزش است.

استناد به این مقاله: حافظی، ح.، مرادیان، ف.، و سرمدی، م. ر. (۱۴۰۵). تأملی بر پدیده بازتاب ارزش‌های شخصی معلمان در مدیریت کلاس؛ پدیدارشناسی نگرشها و تجربیات زیسته معلمان، علوم تربیتی، (۲)۳۳، ص‌ص: ۱۹۵-۲۱۰. https://doi.org/10.22055/edus.2025.48071.3659

Authors retain the copyright and full publishing rights. Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC)

مقدمه

نظام‌های آموزشی رکن اصلی تحولات جوامع بوده و عامل اساسی برای ارتقاء سرمایه انسانی شناخته می‌شوند (Gholampour & Ayati, 2019, 3). در همین زمینه معلم یکی از عناصر مهم آموزش در فرایند یاددهی – یادگیری و معمار اصلی نظام آموزش است (Salimi & Javidi Poor Khabaz, 2022, 173). معلمان به عنوان مهمترین عنصر نظام آموزشی، نقش مهمی در افزایش تاب‌آوری مدرسه ایفا می‌کنند. مدیریت مؤثر کلاس درس توسط معلم، سنگ بنای یک محیط آموزشی پویا و سازنده است که نه تنها به ایجاد نظم و انضباط در کلاس کمک می‌کند، بلکه تداوم و اثربخشی فعالیت‌های آموزشی را نیز تضمین می‌کند (Abdolahzadeh et al., 2025, 128). از مهم‌ترین وظایف معلمان در کلاس درس این است که و مدیریت کلاس را انجام دهند، به‌طور مؤثر برنامه‌ریزی کنند، دانش‌آموزان و سبک‌های مختلف یادگیری آنها را بشناسند و نیازهایشان را برآورده کنند، راهبردهای تدریس مؤثر، چگونگی استفاده از مؤلفه‌های مختلف برنامه‌ی درسی در آموزش و ارزشیابی برنامه را درک نمایند، با سایر معلمان همکاری و همچنین با والدین ارتباط مؤثری برقرار کنند. به دلیل همین پیچیدگی‌ها، معلمان در انجام مسئولیت‌های حرفه‌ای خود، با مشکلات و موانع بسیار مواجه می‌شوند (Barni et al., 2019, 46).

معلمان در کلاس‌های درس به عنوان یک مدیر، مسؤول ادارهٔ کلاس درس و ایجاد شرایط لازم برای رشد همه جانبهٔ دانش آموزان هستند(St-Amand et al., 2024, 2053). صاحب نظران تربیتی به مجموعه مهارت‌هایی که معلمان برای رسیدن به محیط آموزشی جذاب و سازنده و اثربخش به آنها نیازمندند، مدیریت کلاس درس می‌گویند (Darabi Garglani et al., 2022, 18). مدیریت کلاس درس مانند دیگر موقعیت‌های اجتماعی و گروهی مستلزم انجام کارکردهای مدیریت؛ یعنی طراحی و سازماندهی، رهبری، نظارت و کنترل و ارزشیابی است. تحقق این کارکردها جوکلاس را برای یادگیری و آموزش فراهم می‌کند (McDaniel et al., 2024, 276). موقعیت کلاس درس دارای ویژگی‌های خاصی است که تفکیک کارکردها از یکدیگر به سختی امکانپذیر است، ولی تحقق کلیهٔ کارکردها در فرآیند ادارهٔ کلاس درس ضروری است (Darabi Garglani et al., 2022, 19). مدیریت ادارهٔ کلاس درس همیشه یکی از عمده‌ترین مسائل معلمان بوده است، چون اداره و کنترل کلاس درس همواره پیش نیاز یک محیط یادگیری اثربخش برای دستیابی به اهداف آموزشی است (Gholampour & Ayati, 2019, 4). مدیریت کلاس درس مانند دیگر مدیریت‌ها تاکنون با دو رویکرد و پارادایم متفاوت تعریف شده است. در پارادایم نیوتونی بر نظریات کلاسیک مدیریت، نظریات رفتاری، شرطی سازی‌ها نتیجه مداری، اقتدار سازمانی، کنترل مقتدرانه و ارزش‌های پایانی تأکید می‌شود و در مقابل، در پارادایم پست نیوتونی بر نظریات مدیریت کیفیت جامع سازمان یاد دهنده، سازمان یادگیرنده یادگیری سازمانی، کنترل کیفی، رهبری پویا، دانش آموز مداری، مهارت‌های حل مسأله، مهارت‌های اجتماعی، الگوهای فعال تدریس، ایجاد نگرش‌های مطلوب و ارزشیابی مستمر تأکید می‌شود. در رویکردهای نیوتونی، تعاریف ارائه شده از مدیریت کلاس درس برگرفته از نظریات کلاسیک مدیریت است (Fazli et al., 2022, 31).

فلسفه تربیتی معلمان به طور قابل توجهی بر نگرش‌ها و باورهای آنان در مورد کیفیت تدریس و شیوه‌های

تدریس تأثیر می گذارد. به طور کلی در آموزش یک رابطه کاملاً مشخص بین باورهای شخصی معلم و آموزش وجود دارد که در آن تجارب روی باورها و باورها روی عمل تأثیر می گذارند (Mohammadi et al., 2023, 69). یکی از رویکردهای مهم معلم در خصوص مدیریت کلاس درس، ارزش‌های شخصی است. ارزش مفهومی پیچیده است که می‌تواند به ارزش‌های فردی یا شخصی، جمعی و فرهنگی تقسیم شود. شوارتز ارزش را به‌عنوان اهداف مطلوبی تعریف کرده است که هر یک دارای اهمیت متفاوتی‌اند و به‌منزله‌ی اصول راهنما در زندگی افراد به کار می‌رود (Waite, 2020, 11). ارزش‌ها اغلب به ایده‌هایی اطلاق می‌شوند که انسان‌ها درباره خوب و بد و مطلوب و نامطلوب دارند(Qiao & Hu, 2024, 50). در فرهنگ فلسفی لالاند چهار مفهوم برای ارزش ارائه شده است؛ نخست، ارزش به عنوان چیزی که فرد یا گروهی به آن علاقه دارند. دوم، چیزی که کم و بیش در میان عده‌ای مورد توجه و احترام است. سوم، وقتی که فرد یا گروهی در رسیدن به هدف خود ارضا می‌شوند و چهارم، از جنبه اقتصادی که ارزش کالا و عمل مطرح است (Waite, 2020, 12).

از نگاه اندیشمندانی که مقوله فرهنگ و ارزش‌ها به وسیله آنها مورد مطالعه قرار گرفته است، ارزش‌ها در سطوح فردی، گروهی، ملی و فراملی قابل توجه است. از دیـدگاه جامعه‌شناسان ارزش‌های اجتماعی تنها در صورتی وجود دارند که افرادی وجود داشته باشند که بتوانند اشیاء و اشخاص را ارزشیابی کنند. در این راستا، نقش اجتماعی مهم‌ترین مکانیسمی است که به واسطه آن می‌توان ارزش‌ها را توجیه و سمبولیک کرد. در جامعه نقش‌های متفاوت اجتماعی فرد را نمی‌توان دارای ارزش اجتماعی یکسان دانست (Mohammadi et al., 2023, 65). از نظر اندیشمندان فلسفه اسلامی، ارزش‌ها یک سلسله اصول کلی، ثابت و مطلق‌اند که در هیچ شرایطی تغییر نمی‌کنند، اما مصداق آنها تغییرپذیر است. از این منظر ملاک کلی ارزش اخلاقی، مصلحت عمومی فرد و جامعه و مصلحت واقعی انسان است، یعنی هر چیزی که موجب کمال واقعی انسان است، نه چیزی که دلخواه افراد و مورد خوشایند آنهاست. البته، اگر ملاک اصلی ارزش در اسلام، کمال نهایی است، مصداق آن قرب الهی است. در نظام اسلامی، هدف کسب رضای خداست. در این نظام، ارزش‌ها نه کاملاً مطلق و ثابت‌اند که در هیچ شرایط زمانی و مکانی تغییر نکنند و نه اینکه همیشه تابع شرایط زمانی و مکانی باشد بلکه اصول آن ثابت و مصداق‌ها متغیراند (Rezaee & Esfandyari, 2023, 298).

ارزش‌های شخصی برای توصیف دسته‌بندی‌های فردی و اجتماعی و به‌منظور کشف روابط بین‌ارزشی و متغیرهای بنیادین و برای پیش‌بینی نگرش‌ها و رفتارهای روزمره افراد استفاده می‌شود (Dwirido et al., 2024, 93). زمانی که درباره‌ی ارزش‌ها صحبت می‌شود، درواقع از آنچه در زندگی افراد مهم است، صحبت به میان می‌آید. هر یک از افراد ارزش‌های مختلفی را با درجه‌ی اهمیت متفاوتی دارند. ارزش‌ها از فردی به فرد دیگر متفاوت‌اند و برخی از پژوهش‌ها بر تأثیر ارزش‌های شخصی بر تصمیم‌گیری و قضاوت اشاره دارند (Mohammadi et al., 2023, 68).

ارزش‌ها سازه‌های روانشناختی وسیعی هستند که بر رفتارهای انگیزشی و بهزیستی روانشناختی و فردی اثرگذار هستند. و به عنوان کیفیت ایده آل، فراهم کردن سازمان و انسجام زندگی و مدیریت رفتار هدفمند. تعریف شده‌اند (Ruge et al., 2023, 64). ده نوع ارزش شخصی وجود دارد که عبارتند از: خیر خواهی (تلاش برای حفظ

آسایش و رفاه دیگران)، سنت گرایی (پایبندی به آداب و رسوم فرهنگی و مذهبی)، همنوایی (مهار اعمال و تکانشی های مطلوب اجتماعی)، امنیت (سلامت و تثبیت وضعیت خود و اجتماع)، قدرت (اعمال کنترل روی افراد و منابع)، موفقیت (کسب صلاحیت مطابق با استانداردهای اجتماع)، تحریک طلبی (تهییج، نوگرایی، مبارزطلبی)، جهان شمول‌نگری (محافظت و حمایت از بشر و طبیعت)، لذت‌گرایی (میل و لذت جهانی)، خود رهنمودهی (افکار و اعمال مستقل) (Rezaee & Esfandyari, 2023, 299).

ارزش‌ها در زندگی مدرسه‌ای و سازمانی دارای اهمیت هستند و به گونه همزمان ارزش‌ها دارای جایگاه مهم در فرآیند آموزش هم هستند. از این منظر، مؤسسه‌های آموزشی به صورت مؤثرترین ابزار برای نگهداری یا تغییر نظام ارزش‌های فردی یا اجتماعی دیده شده‌اند. از دید این پژوهشگران، ارزش‌ها در مدارس ارتباط و تطابق نزدیکی با بسیاری از موضوع‌ها مثل تصمیم‌گیری، استخدام، پاداش و تنبیه، ارزیابی عملکرد، روابط شخصی، ارتباط، همکاری، رهبری، مناقشه و غیره دارند(Waite, 2020, 14). جهت‌گیری‌های ارزشی یا ترجیحات آموزشی به عنوان فیلترهای شناختی، بیشترین تأثیر را بر اقدامات و فرآیندهای تصمیم‌گیری معلم دارند (Ahar et al., 2026). مسئولیت‌پذیری اجتماعی معلمان ابتدایی تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل فردی، سازمانی و اجتماعی است. ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی معلمان دوره ابتدایی شامل مسئولیت‌پذیری تعاملی، شغلی، جامعه‌محور، اخلاقی، آموزشی، دینی، تربیتی، فرهنگی و سلامت محور است (Badi et al., 2026, 117).

در مطالعه‌ای، (Sajjadieh & Talebi, 2025, 135) بر آشناسازی معلمان با مفهوم خودپیروی و شرایط و اصول تحقق بخش آن تأکید کرده‌اند. زیرا بدون این آشناسازی، ممکن است مفاهیمی نزدیک به خودپیروی چون ولنگاری و آنارشیسم در فرایند تربیت مد نظر آنها قرار گیرد.

ایده‌جویی و نوآوری، زمینه‌ای مساعد برای پرورش بذرهای ایده در ذهن کودکان به وجود می‌آورد و در آنان بینشی جدی برای دگرگونه نگریستن، نوآفرینی و خودکارآمدی ایجاد می‌کند؛ که این امر اهمیت خاصی در برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدائی دارد. فعال‌سازی زوایا و ابعاد گسترده‌ی ایده‌جویی و نوآوری از طریق عوامل تأثیرگذار شناسایی شده مانند «جو و محیط کالبدی»، «تکنیک و راهبرد»، «عوامل ذهنی»و «معلمان و اولیاء الهام بخش»، نقش بسزایی در تحقق اهداف دوره‌ی ابتدایی دارد و زمینه را برای پرورش فراگیرانی صاحب اندیشه، عامل و آزاداندیش فراهم می‌سازد. ایده‌جویی از یک سو موجب ارتقاء هویت فردی، استقلال و افزایش اعتماد به نفس دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدائی می‌گردد و از سوی دیگر از نظر کاربردی، منجر به حضور فعال کودکان در فعالیت‌های آموزشی وعرصه‌ی رویدادهای ویژه دوره‌ی ابتدایی می‌گردد (Sojoodi et al., 2025, 143).

ارزش‌های شخصی معلمان به عنوان عوامل روحی و انگیزشی مهمی در فرایند آموزش تأثیرگذار هستند. اما شرایط و موقعیت کلاس درس و تعامل با دانش آموزان می‌تواند بر تجربه و عملکرد معلمان در پیش بردن ارزش‌های شخصی تأثیر بسزایی داشته باشد. یکی از مسائلی که در این زمینه ممکن است وجود داشته باشد، عدم تناسب بین ارزش‌های شخصی معلمان و شرایط کلاس درس است. برای مثال، اگر معلمی اهل صبر و شکیبایی باشد اما در محیطی فعال و پرتنش کلاس تدریس می‌کند، احتمالاً قادر به اعمال ارزش‌های شخصی خود در

موقعیت فعلی نخواهد بود. این می‌تواند باعث شدیدتر شدن تنش‌ها و مشکلات کلاسی شود و روابط معلم-دانش‌آموز را به طور کلی تحت تأثیر قرار دهد. علاوه بر این، ممکن است شرایط و موقعیت کلاسی، تعامل معلمان با دانش‌آموزان را نیز تحت تأثیر قرار دهد. به عنوان مثال، اگر یک معلم در یک کلاس بزرگ با دانش‌آموزان بسیاری تدریس می‌کند، ممکن است نتواند برای همه دانش‌آموزان به عنوان فردی جداگانه و ویژه ارزش قائل شود. این موضوع می‌تواند باعث کاهش رضایتمندی دانش‌آموزان و کاهش تعامل شخصی و مؤثر معلم-دانش‌آموز شود. بنابراین، بررسی و بهبود شرایط و موقعیت کلاس درس در تعامل با دانش‌آموزان، به منظور ایجاد تناسب بین ارزش‌های شخصی معلمان و محیط تحصیلی اهمیت دارد. این می‌تواند شامل تغییرات در ساختار کلاس درس، ایجاد جلسات فردی با دانش‌آموزان، ایجاد محیط مناسب برای بحث و تبادل نظر، و سایر اقداماتی باشد که به تعامل مؤثر و موثر بین معلمان و دانش‌آموزان کمک کند.

این پژوهش متمرکز بر دیدگاه‌های معلمان مقطع ابتدایی است که ارزش‌های شخصی را مورد توجه قرار می‌دهند. سنجش ارزش‌های شخصی معلمان برای درک عملکرد مدیریتی روزانه آنان در کلاس درس بسیار مهم هستند. با این تفاسیر، پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به مسأله اساسی زیر است:

تجربه زیسته بازتاب ارزش‌های شخصی معلمان در مدیریت کلاس مدارس ابتدایی چگونه است؟

روش

پژوهش حاضر با عنایت به ماهیت و گزاره‌های آن به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ نوع داده‌های گردآوری شده، کیفی و مبتنی بر رویکرد پدیدارشناسی (توصیفی) بود. جامعه مشارکت‌کنندگان پژوهش شامل معلمان دوره ابتدایی شهر اراک در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود به تعداد ۵۹۷۲ نفر می‌باشد. در این راستا، تعداد ۲۴ نفر از معلمانی که اشراف و آشنایی کافی با موضوع پژوهش داشتند، بر اساس معیارها و ملاک‌هایی از پیش تعیین شده همچون داشتن تألیفات و پژوهش در حوزه مباحث مرتبط با ارزش‌های شخصی معلمان در مدیریت کلاس، مشارکت در کنفرانس‌ها و سمینارهای مرتبط، سابقه تدریس طولانی و موفق و کسب جوایز و تقدیرنامه‌های علمی و آموزشی از طریق بکارگیری روش نمونه‌گیری هدفمند نظری با تأکید بر اشباع نظری داده‌ها انتخاب شدند. هدف از این انتخاب، اطمینان از این بود که نمونه‌ها توانایی و دانش لازم برای ارائه دیدگاه‌های معتبر و قابل اعتماد در خصوص موضوع پژوهش را داشته باشند. لازم به ذکر است که از نفر ۱۹ به بعد داده‌ها تکراری بودند، لذا جهت اطمینان و تأکید بر اشباع نظری داده‌ها تا نفر ۲۴ ادامه و خاتمه پیدا کرد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. بدین ترتیب، ابتدا سؤالات مصاحبه در اختیار معلمان قرار گرفت. سپس مصاحبه‌های انفرادی با آنها جهت احصاء تجربیات و دیدگاه‌های ایشان نسبت به مدیریت کلاس و ارزش‌های شخصی انجام شد. مدت زمان اجرای مصاحبه‌ها به طور متوسط بین ۳۰ تا ۶۰ دقیقه بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش از روش تحلیل مضمون استفاده شد.

یافته‌ها

در پاسخ به پرسش‌های پژوهش، داده‌های کیفی گردآوری شده از فرایند اجرای مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با آزمودنی‌های پژوهش (معلمان مدارس ابتدایی) به صورت کدگذاری باز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. اجرای فرایند کدگذاری باز بر روی داده‌های کیفی گردآوری شده ابتدا منجر به استخراج کدهای باز اولیه (مفاهیم) شد، سپس کدهای باز اولیه (مفاهیم) به دلیل کثرت آن‌ها، به کدهای باز ثانویه (مقوله‌های فرعی) تبدیل و نهایتاً بر اساس کدهای باز ثانویه (مقوله‌های فرعی)، مقوله‌های اصلی ایجاد شدند. خلاصه‌ی یافته‌های به‌دست آمده از فرایند اجرای کدگذاری باز در جداول زیر آمده است.

پرسش ۱: در حرفه معلمی خصوصاً در کلاس درس چه ارزش‌هایی برای شما مهم است؟

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، اجرای فرایند کدگذاری باز ابتدا منجر به استخراج دوازده کد باز اولیه (مفاهیم) شامل؛ اعتماد به نفس، شادابی و انرژی مثبت، خلق فضای روانی مساعد برای یادگیری، احترام به حقوق دانش‌آموزان، تعامل محترمانه و انسانی، ارزش‌گذاری به تفاوت‌ها و نیازهای فردی، تعهد به تدریس مؤثر، رعایت اصول اخلاقی در تدریس، پایبندی به اصول حرفه‌ای و به‌کارگیری ابزارهای دیجیتال برای ارتقاء یادگیری شد. سپس کدهای باز اولیه (مفاهیم) نیز به دلیل کثرت آن‌ها به کدهای باز ثانویه (مقوله‌های فرعی) شامل ارزش‌های روانشناختی معلمان، ارزش‌های اجتماعی و انسانی معلمان، ارزش‌های آموزشی و حرفه‌ای معلمان، ارزش‌های مربوط به استفاده از فناوری در تدریس تبدیل و نهایتاً بر اساس کدهای باز ثانویه (مقوله‌های فرعی)، مقوله‌ی اصلی با عنوان ارزش‌های کلاس درس ایجاد شد.

پرسش ۲: چگونه و در چه شرایط و موقعیت‌هایی در کلاس درس و در تعامل با دانش‌آموزان ارزش‌های شخصی را در کار خود لحاظ می‌کنید؟

مطابق جدول ۲، نتایج پژوهش برای بررسی پرسش ۲ منجر به استخراج ۲۰ کد باز اولیه (مفاهیم) شامل؛ انعطاف‌پذیری، احترام و همدلی، توانمندی در برقراری ارتباط مؤثر، حساسیت به نیازهای فردی دانش‌آموزان، احترام به حقوق دانش‌آموزان، صداقت، شفافیت در رفتار، رعایت عدالت و انصاف، رعایت قوانین و مقررات، شفافیت در رفتار مدیریتی، تعهد به اصول آموزشی، مدیریت زمان و فضا، همکاری با همکاران، همکاری با والدین، توسعه روحیه تیمی در کلاس، مسئولیت‌پذیری مشترک در فرایند یادگیری، همکاری و مسئولیت‌پذیری شد. سپس کدهای باز اولیه (مفاهیم) نیز به دلیل کثرت آن‌ها به کدهای باز ثانویه (مقوله‌های فرعی) شامل؛ ویژگی‌های فردی و اجتماعی معلمان، ملاحظات اخلاقی در تعاملات کلاسی، ملاحظات مدیریتی و سازمانی در کلاس درس، کار گروهی و همکاری در محیط آموزشی و توجه به فناوری‌های آموزشی؛ نهایتاً بر اساس کدهای باز ثانویه (مقوله‌های فرعی)، مقوله‌ی اصلی با عنوان لحاظ کردن ارزش‌های فردی ایجاد شد.

جدول ۱ ارزش‌های معلم در کلاس درس

Table 1. Teacher's values in the classroom

مقوله‌ی اصلی: ارزش‌های کلاس درس			**Main category: Classroom values**
اهم گزاره‌های کلامی مصاحبه‌شوندگان **The most important verbal statements of the interviewees**	**کدهای باز اولیه** **Basic open codes**	**کد مصاحبه‌شوندگان** **Code of interviewees**	**کدهای باز ثانویه** **Secondary open codes**
• معتقدم که باید در کلاس اعتماد به نفس داشته باشم تا دانش‌آموزان هم به من اعتماد کنند	اعتماد به نفس	م ۱، م ۲، م ۳، م ۵، م ۷، م ۱۲، م ۱۸،، م ۲۱	ارزش‌های روانشناختی معلمان
• خیلی مهم است که انرژی مثبت داشته باشم تا به دانش‌آموزان انگیزه بدهم.	شادابی و انرژی مثبت	م ۲، م ٤، م ۸، م ۹، م ۱۰، م ۱۱، م ۱۲، م ١٤، م ۱۵، م ۲۰، م ٢٤	
• اگر فضای کلاس پر از شادابی و انرژی باشد، دانش‌آموزان راحت‌تر یاد می‌گیرند	خلق فضای روانی مساعد برای یادگیری	م ٤، م ٦، م ۱۱، م ۱۳، م ۱۷، م ۱۸، م ۲۲، م ۲۳	
• احترام به حقوق دانش‌آموزان برای من خیلی اهمیت دارد. این اصل را در هر شرایطی رعایت می‌کنم	احترام به حقوق دانش‌آموزان	م ۲، م ۳، م ٤، م ۷، م ۱۱، م ۱۵، م ۱۳، م ۱۹، م ۲۲، م ٢٤	**ارزش‌های اجتماعی و انسانی معلمان**
• همیشه سعی می‌کنم که به هر دانش‌آموز با احترام نگاه کنم، چه در گفتار و چه در عمل	تعامل محترمانه و انسانی	م ۱، م ۳، م ٦، م ۸، م ۹، م ۱۰، م ۱۱، م ۱۳، م ۱۷ م ۱۹، م ۲۱، م ۲۲	
• ارزش‌گذاری به تفاوت‌ها و نیازهای خاص هر دانش‌آموز یکی از اصول اصلی من است	ارزش‌گذاری به تفاوت‌ها و نیازهای فردی	م ۱، م ٤، م ۵، م ٦، م ۹، م ۱۱، م ۱۲، م ۱۷، م ۲۱ م ۲۳، م ٢٤	
• تعهد به تدریس مؤثر و آموزش با کیفیت برای من اولویت دارد	تعهد به تدریس مؤثر	م ٤، م ۵، م ۸، م ۹، م ۱۰، م ۱۳، م ١٤، م ١٦، م ۲۰ ، م ۲۱، م ٢٤	**ارزش‌های آموزشی و حرفه‌ای معلمان**
• همیشه سعی می‌کنم که در تدریس خود اصول اخلاقی را رعایت کنم و از این طریق به دانش‌آموزان احترام بگذارم	رعایت اصول اخلاقی در تدریس	م ۲، م ۳، م ۵، م ۷، م ۸، م ۱۱، م ۱۵، م ۱۹، م ۲۰، م ۲۱	
• یک معلم باید در کلاس درس به اصول حرفه‌ای پایبند باشد و از مسئولیت‌های خود به بهترین شکل استفاده کند	پایبندی به اصول حرفه‌ای و مسئولیت‌های شغلی	م ۱، م ۲، م ٦، م ۷، م ۱۲، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۱، م ۲۳ ، م ٢٤	
• به‌شدت از فناوری‌های آموزشی استفاده می‌کنم، چون باعث می‌شود یادگیری برای دانش‌آموزان جذاب‌تر و مفیدتر شود	استفاده از فناوری‌های آموزشی	م ۲، م ٦، م ۹، م ۱۰، م ۱۳، م ١٤، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۳	**ارزش‌های مربوط به استفاده از فناوری در تدریس**
• هر روز سعی می‌کنم مهارت‌های فناوری خود را به روز کنم تا روش‌های تدریس‌ام را بهبود ببخشم	نوآوری و به‌روزرسانی مهارت‌های تدریس	م ۱، م ۳، م ٤، م ۱۳، م ١٤، م ۱۵، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۲، م ۲۳	
• استفاده از ابزارهای دیجیتال در تدریس به من کمک می‌کند تا محتوا را به شکل جذاب‌تری به دانش‌آموزان ارائه دهم	به‌کارگیری ابزارهای دیجیتال برای ارتقاء یادگیری	م ۱،م ۲، م ٤، م ۵، م ٦، م ۹، م ۱۰، م ١٤، م ۱۹، م ۲۲	

جدول ۲. ارزش فردی در کلاس

Table2. Individual value in class

مقوله‌ی اصلی: لحاظ کردن ارزش‌های فردی Main category: considering individual values			
اهم گزاره‌های کلامی مصاحبه‌شوندگان The most important verbal statements of the interviewees	کدهای باز اولیه Basic open codes	کد مصاحبه‌شوندگان Code of interviewees	کدهای باز ثانویه Secondary open codes
• همیشه سعی می‌کنم که در مواجهه با چالش‌ها و مشکلات، انعطاف‌پذیر باشم و به روش‌های مختلف به دانش‌آموزان کمک کنم	انعطاف پذیری	م ۱، م ۳، م ٤، م ٥، م ٨، م۱۳، م ۱٥، م ۲۱، م ۲۲	ویژگی‌های فردی و اجتماعی معلمان
• بسیار برایم مهم است که دانش‌آموزان احساس کنند که شنیده می‌شوند و نظراتشان محترم است. این ارتباط دوسویه باعث می‌شود که بیشتر به کلاس علاقه‌مند شوند	احترام و همدلی	م ۱، م ۲، م ۳، م ٤، م ۹، م ۱۲، م۱٥، م ۱۷، م۱۸، م ۲۱	
• گاهی ممکن است که وضعیت خانوادگی یک دانش‌آموز باعث کاهش توجه او در کلاس شود. من سعی می‌کنم این را درک کنم و با او بیشتر ارتباط برقرار کنم تا احساس راحتی بیشتری کند	توانمندی در برقراری ارتباط مؤثر	م ۳، م ۷، م ۸، م ۱۲، م ۱۳، م ۱٤، م ۱۷، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۱، م ۲٤	
• معمولاً سعی می‌کنم با هر دانش‌آموز به طور جداگانه صحبت کنم و نیازهای خاص هر یک را شناسایی کنم تا بهترین روش تدریس را برای آن‌ها انتخاب کنم	حساسیت به نیازهای فردی دانش‌آموزان	م ۱، م ۲، م ٥، م ٦، م ۱۱، م ۱٤، م ۱٦، م ۱۷، م ۱۸، م ۲۱، م ۲۲	
• معتقدم که هر دانش‌آموز باید در کلاس احساس امنیت کند. به همین دلیل همیشه تلاش می‌کنم تا حقوق آن‌ها رعایت شود و هیچ‌کسی احساس تحقیر یا تبعیض نکند	احترام به حقوق دانش‌آموزان	م ۱، م ۲، م ۳، م ٤، م ٦، م ۷، م ۱۰، م ۱۳، م ۱٤، م۱٦، م ۱۹، م ۲۰، م ۲۱، م ۲٤	ملاحظات اخلاقی در تعاملات کلاسی
• در تصمیم‌گیری‌ها همیشه سعی می‌کنم صداقت داشته باشم. اگر تصمیمی می‌گیرم که ممکن است برای یک دانش‌آموز سخت باشد، با او صادقانه صحبت می‌کنم و دلیلش را توضیح می‌دهم.	صداقت	م ۱، م ٤، م ٥، م ٦، م ۷، م ۸، م ۱۲، م ۱٦، م ۱۷، م ۱۹، م ۲۲، م ۲۳	
• در کلاس، رفتار من باید شفاف باشد، به‌طوری‌که هیچ‌کس نتواند تفسیر متفاوتی از رفتار من داشته باشد. این شفافیت باعث اعتماد بیشتر دانش‌آموزان به من می‌شود	شفافیت در رفتار	م ۳، م ٥، م ۹، م ۱۱، م ۱۷، م ۱۸، م ۲۰، م ۲۱، م ۲۳	
• در انتخاب روش‌های تدریس یا برخورد با دانش‌آموزان همیشه به عدالت توجه می‌کنم. هیچ‌کسی نباید احساس کند که نسبت به دیگران مورد بی‌عدالتی قرار گرفته است	رعایت عدالت و انصاف	م ۱، م ۲، م ٤، م ۷، م ۸، م ۱۰، م ۱۳، م ۱٤، م ۱۷ م ۱۹، م ۲۰، م ۲۲	
• سعی می‌کنم قوانین کلاس را به‌طور واضح و صریح با دانش‌آموزان در میان بگذارم تا هیچ‌کس نتواند آن‌ها را نادیده بگیرد و نظم کلاس حفظ شود	رعایت قوانین و مقررات	م ۲، م ۳، م ۸، م ۹، م ۱۰، م ۱۳، م ۱٤، م ۱٥، م ۱٦ م ۱۸، م ۲۱، م ۲۲، م ۲٤	ملاحظات مدیریتی و سازمانی در کلاس درس
• شفافیت در رفتار مدیریتی برای من بسیار مهم است. اگر مسئله‌ای پیش بیاید، به‌طور مستقیم و بی‌پرده با دانش‌آموزان صحبت می‌کنم و سعی می‌کنم همه چیز را برای آن‌ها روشن کنم	شفافیت در رفتار مدیریتی	م ۱، م ۳، م ٥، م ۹، م ۱۰، م ۱۱، م ۱۳، م ۱٥، م ۱۷ م ۱۸، م ۲۰، م ۲۱، م ۲۳	
• من همیشه به اصول آموزشی که در طول سال‌ها آموخته‌ام پایبند هستم. مهم است که هر معلم به اصول خود پایبند باشد تا کلاس به‌خوبی پیش برود	تعهد به اصول آموزشی	م ۱، م ۲، م ۳، م ٦، م ۷، م ۹، م ۱۰، م ۱۱، م ۱٥ م ۱٦، م ۲۱، م ۲۳، م ۲٤	
• در کلاس، مدیریت زمان برای من بسیار حیاتی است. با برنامه‌ریزی دقیق می‌توانم تمامی مباحث را به‌طور مؤثر پوشش دهم و در عین حال از وقت دانش‌آموزان به‌خوبی استفاده کنم	مدیریت زمان و فضا	م ۳، م ۷، م ۸، م ۱۰، م ۱۱، م ۱۲، م ۱۳، م ۱٤، م ۱۸ م ۲۰، م ۲۱، م ۲۳	

مقوله‌ی اصلی: لحاظ کردن ارزش‌های فردی Main category: considering individual values			
اهم گزاره‌های کلامی مصاحبه‌شوندگان The most important verbal statements of the interviewees	کدهای باز اولیه Basic open codes	کد مصاحبه‌شوندگان Code of interviewees	کدهای باز ثانویه Secondary open codes
• همواره تلاش می‌کنم با همکارانم در مدرسه همکاری داشته باشم. این همکاری به ما کمک می‌کند تا روش‌های تدریس خود را بهبود بخشیم و چالش‌های مشترک را حل کنیم	همکاری با همکاران	م ۱، م ۲، م ۳، م ۵، م ۷، م ۹، م ۱۰، م ۱٤، م ۱٦ م ۱۹، م ۲۰، م ۲۳، م ۲٤	کار گروهی و همکاری در محیط آموزشی
• آگاهی و همکاری با والدین دانش‌آموزان برای من بسیار مهم است. من همواره از والدین درخواست می‌کنم تا در مسائل آموزشی و رفتاری فرزندشان با من در ارتباط باشند	همکاری با والدین	م ۱، م ۲، م ٤، م ۷، م ۸، م ۱۰، م ۱۳، م ۱٤، م ۱۷ م ۱۹، م ۲۰، م ۲۲، م ۲۳	
• در کلاس همیشه سعی می‌کنم دانش‌آموزان را به کار گروهی و همکاری با یکدیگر تشویق کنم. این همکاری در انجام پروژه‌ها و تکالیف به آن‌ها کمک می‌کند تا از تجربه‌های یکدیگر بیاموزند	توسعه روحیه تیمی در کلاس	م ۱، م ۳، م ٤، م ٥، م ۸، م ۹، م ۱۰، م ۱۳، م ۱٤، م ۱٦، م ۱۷، م ۱۹، م ۲۰، م ۲۲	
• معتقدم که یادگیری فرآیندی است که مسئولیت آن به‌طور مشترک بر دوش معلم، دانش‌آموز و والدین است. در این زمینه، ارتباط مستمر و مؤثر با والدین برای پیشرفت دانش‌آموزان ضروری است	مسئولیت‌پذیری مشترک در فرایند یادگیری	م ۲، م ۳، م ٥، م ٦، م ۸، م ۹، م ۱۲، م ۱۳، م ۱٥، م ۱٦، م ۱۷، م ۱۹، م ۲۱، م ۲۲	
• از ابزارهای دیجیتال مختلف مانند پلتفرم‌های برخط برای تدریس استفاده می‌کنم. این ابزارها نه تنها به من کمک می‌کنند تا تدریس جذاب‌تری داشته باشم، بلکه به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهند که به‌راحتی به منابع آموزشی دسترسی پیدا کنند	استفاده از ابزارهای دیجیتال و برخط	م ۲، م ۳، م ٦، م ۸م، ۹، م ۱۰، م ۱۱، م ۱۳، م ۱٥، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۲، م ۲۳	توجه به فناوری‌های آموزشی
• در دوران آموزش برخط، من به‌طور کامل به فناوری‌های آموزشی اعتماد کردم. این تکنولوژی‌ها به من کمک کردند تا به‌طور مؤثر به دانش‌آموزان در هر شرایطی درس بدهم	ادغام فناوری در فرآیند تدریس	م ۱، م ۳، م ٤، م ۷، م ۱۱، م ۱۲، م ۱٤، م ۱٥، م ۱۷، م ۱۹، م ۲۰، م ۲۱	
• همیشه در جستجوی منابع آموزشی جدید و نوآورانه هستم که می‌توانند به دانش‌آموزان در یادگیری بهتر کمک کنند. برای مثال، استفاده از ویدئوهای آموزشی و نرم‌افزارهای جدید باعث می‌شود که یادگیری جذاب‌تر و مؤثرتر باشد	آشنایی و بهره‌برداری از منابع آموزشی نوین	م ۲، م ۳، م ٤، م ٦، م ۹، م ۱۰، م ۱۳، م ۱٥، م ۱۷، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۲	
• آموزش مهارت‌های دیجیتال به دانش‌آموزان برای من بسیار مهم است. به این ترتیب، آن‌ها نه‌تنها در یادگیری درسی بلکه در زندگی روزمره نیز توانمندتر خواهند بود	آموزش مهارت‌های دیجیتال به دانش‌آموزان	م ۲، م ٤، م ٥، م ٦، م ۹، م ۱۰، م ۱۲، م ۱۳، م ۱٤، م ۱۸، م ۱۹، م ۲۳	

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش تلاش شد تا تجارب زیسته بازتاب ارزش‌های شخصی معلمان در مدیریت کلاس مدارس ابتدایی مورد واکاوی قرار گیرد. در این راستا، نتایج به دست آمده برای پرسش‌های پژوهش به شرح زیر تبیین شده‌اند:

پرسش ۱. در حرفه معلمی خصوصاً در کلاس درس چه ارزش‌هایی برای شما مهم است؟ همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، اجرای فرایند کدگذاری باز ابتدا منجر به استخراج دوازده کد باز اولیه یا مفاهیم (شامل؛ اعتماد به نفس، شادابی و انرژی مثبت، خلق فضای روانی مساعد برای یادگیری، احترام به حقوق دانش‌آموزان، تعامل محترمانه و انسانی، ارزش‌گذاری به تفاوت‌ها و نیازهای فردی، تعهد به تدریس مؤثر، رعایت اصول اخلاقی در تدریس، پایبندی به اصول حرفه‌ای و به‌کارگیری ابزارهای دیجیتال برای ارتقاء یادگیری)، چهار کد باز ثانویه یا مقوله فرعی (شامل؛ ارزش‌های روانشناختی معلمان، ارزش‌های اجتماعی و انسانی معلمان، ارزش‌های آموزشی و حرفه‌ای معلمان، ارزش‌های مربوط به استفاده از فناوری در تدریس) و نهایتاً یک مقوله‌ی اصلی با عنوان ارزش‌های کلاس درس شد. یافته به دست آمده با نتایج مطالعات (Burbules, 2021; Ng, 2023) همسو می باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که اعتماد به نفس معلمان در کلاس درس باعث می‌شود دانش‌آموزان به معلم اعتماد کرده و تعاملات موثرتری داشته باشند. همچنین، شادابی و انرژی مثبت معلمان در ایجاد فضای آموزشی با انگیزه و فعال نقش کلیدی ایفا می‌کند. برای بهبود فرآیند یادگیری، معلمان باید بتوانند محیطی شاداب و انرژی‌زا بسازند. از طرفی، معلمان باید حقوق دانش‌آموزان را محترم شمارند و با توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان به آنها توجه کنند. در محیط کلاس، معلمان باید روابط خود را بر اساس احترام و برابری ایجاد کنند. به علاوه، آن‌ها باید به مسئولیت‌های حرفه‌ای خود پایبند و همیشه در پی ارتقاء کیفیت تدریس خود باشند. همواره می‌بایست اصول اخلاقی و حرفه‌ای را در انجام وظایف تدریس رعایت کنند. نهایتاً، معلمان ضمن تأکید بر نوآوری و به‌روزرسانی مداوم مهارت‌های تدریس خود، باید بتوانند از ابزارهای دیجیتال و فناوری‌های آموزشی به‌طور مؤثر استفاده کنند تا یادگیری را برای دانش‌آموزان جذاب‌تر و کارآمدتر کنند.

پرسش ۲. چگونه و در چه شرایط و موقعیت‌هایی در کلاس درس و در تعامل با دانش‌آموزان ارزش‌های شخصی را در کار خود لحاظ می کنید؟ مطابق جدول ۲، نتایج پژوهش برای بررسی پرسش ۲ منجر به استخراج بیست کد باز اولیه یا مفاهیم (شامل؛ انعطاف‌پذیری، احترام و همدلی، توانمندی در برقراری ارتباط مؤثر، حساسیت به نیازهای فردی دانش‌آموزان، احترام به حقوق دانش‌آموزان، صداقت، شفافیت در رفتار، رعایت عدالت و انصاف، رعایت قوانین و مقررات، شفافیت در رفتار مدیریتی، تعهد به اصول آموزشی، مدیریت زمان و فضا، همکاری با همکاران، همکاری با والدین، توسعه روحیه تیمی در کلاس، مسئولیت‌پذیری مشترک در فرایند یادگیری، همکاری و مسئولیت‌پذیری)، پنج کد باز ثانویه یا مقوله فرعی (شامل؛ ویژگی‌های فردی و اجتماعی معلمان، ملاحظات اخلاقی در تعاملات کلاسی، ملاحظات مدیریتی و سازمانی در کلاس درس، کار گروهی و همکاری در محیط آموزشی و توجه به فناوری‌های آموزشی) و نهایتاً یک مقوله‌ی اصلی با عنوان لحاظ کردن

ارزش‌های فردی شد. یافته به دست آمده با نتایج مطالعات (Clark, 2020; Burbules, 2021; Honer & Hitzler, 2021; Ng, 2023) همسو می باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که معلمان باید بتوانند با نیازهای روانی و احساسی دانش‌آموزان هماهنگ شده و در شرایط مختلف واکنش مناسب نشان دهند. معلمان با انعطاف‌پذیری و همدلی بیشتر می‌توانند نیازهای مختلف دانش‌آموزان را شناسایی کرده و در راستای بهبود فرآیند یادگیری عمل کنند. از طرفی، معلمان باید بتوانند تصمیمات شفافی بگیرند که دانش‌آموزان آن‌ها را درک کنند و در عین حال فضای کلاسی را به گونه‌ای مدیریت کنند که همه احساس راحتی و مشارکت کنندگی کنند. معلمان با ایجاد فضای شفاف و عادلانه می‌توانند تعاملات مثبت‌تری با دانش‌آموزان برقرار کرده و فضای یادگیری بهتری فراهم آورند. همچنین، مدیریت زمان به‌طور مؤثر نیز یک مهارت اساسی است که برای موفقیت در تدریس ضروری است. معلمان باید بتوانند روحیه تیمی در کلاس ایجاد کنند و با همکاری همکاران و والدین به اهداف آموزشی دست یابند. معلمان باید مهارت‌های دیجیتال خود را به روز کرده و از فناوری‌های آموزشی برای ارتقای تعاملات کلاسی و ارائه محتوا استفاده کنند.

این تحلیل نشان می‌دهد که معلمان با اعمال ارزش‌های شخصی خود، نه‌تنها می‌توانند فضای کلاس را به محیطی پویا و مثبت تبدیل کنند، بلکه ارتباطات مؤثر و همکاری‌های بهتری با دانش‌آموزان، همکاران و والدین برقرار کنند. این موارد از طریق شفافیت، عدالت، انعطاف‌پذیری و همدلی در فرآیند تدریس و مدیریت کلاس محقق می‌شوند. علاوه بر این، استفاده بهینه از فناوری‌های آموزشی و ابزارهای دیجیتال برای ایجاد تجربه یادگیری بهتر و منسجم‌تر برای دانش‌آموزان ضروری است. مجموعه‌ی یافته‌های پژوهش در این زمینه تأکید دارند که ارزش‌های شخصی معلمان تأثیر مستقیمی بر فرآیند تدریس، کیفیت یادگیری و روابط کلاسی دارند. اعتماد به نفس، احترام به دانش‌آموزان، اخلاق حرفه‌ای و استفاده از فناوری نه تنها به عنوان ویژگی‌های شخصی معلمان، بلکه به عنوان ابزارهایی برای بهبود تدریس و ایجاد یک فضای آموزشی مؤثر مورد تأکید قرار گرفته‌اند. همچنین، ارزش‌های فردی معلمان در شکل‌دهی به فرهنگ آموزشی و آسیب‌شناسی رفتار دانش‌آموزان نقشی اساسی ایفا می‌کنند. توجه به این نکات در دوره‌های تربیت معلم و توسعه حرفه‌ای معلمان ضروری است تا معلمان بتوانند به بهترین نحو از این ویژگی‌ها در کلاس‌های خود بهره‌برداری کنند. در نهایت، باید تأکید کرد که ارزش‌های شخصی معلمان به عنوان یک عامل کلیدی در فرآیند یادگیری و کیفیت تدریس شناخته می‌شوند و به همین دلیل باید در آموزش و پرورش معلمان مورد توجه ویژه قرار گیرند.

پیشنهادهای کاربردی: آموزش و پرورش معلمان در زمینه ارزش‌های شخصی و اخلاق حرفه‌ای؛ برای ارتقای کیفیت تدریس، پیشنهاد می‌شود که دوره‌های آموزشی برای معلمان در زمینه ارزش‌های شخصی و اخلاق حرفه‌ای برگزار شود. این دوره‌ها باید بر توسعه خودآگاهی معلمان و تقویت اصول اخلاقی مانند احترام به حقوق دانش‌آموزان، اعتمادسازی و پایبندی به اصول آموزشی تأکید کنند. پشتیبانی از معلمان در فرآیند انتقال ارزش‌ها به کلاس درس؛ مدارس و مراکز آموزشی باید به معلمان ابزارها و فرصت‌های حمایتی برای اعمال ارزش‌های شخصی در کلاس درس ارائه دهند. این پشتیبانی می‌تواند شامل کارگاه‌های آموزشی برای تقویت مهارت‌های

ارتباطی، انعطاف‌پذیری در مواجهه با دانش‌آموزان با نیازهای خاص، و استفاده از فناوری‌ها برای مدیریت مؤثر کلاس‌ها باشد. ارزیابی و پاداش‌دهی به معلمان با ارزش‌های حرفه‌ای برجسته؛ سیستم‌های ارزیابی و پاداش‌دهی مدارس می‌توانند معلمان را برای اعمال مؤثر ارزش‌های شخصی در کلاس تشویق کنند. این ارزیابی‌ها باید شامل معیارهایی برای سنجش احترام به حقوق دانش‌آموزان، مدیریت شفاف کلاس و تعهد به ارتقای کیفیت تدریس باشند. توسعه برنامه‌های رشد حرفه‌ای معلمان بر اساس ارزش‌های شخصی؛ مدارس می‌توانند برنامه‌های رشد حرفه‌ای مبتنی بر تقویت ارزش‌های شخصی معلمان طراحی کنند. این برنامه‌ها می‌توانند شامل دوره‌های آموزشی، کارگاه‌های عملی و فرصت‌های بازخورد باشند که به معلمان کمک کنند تا ارزش‌های شخصی خود را در تدریس به‌طور مؤثرتر اعمال کنند. تقویت ارتباط معلمان با والدین و دانش‌آموزان؛ به معلمان توصیه می‌شود که در تعامل با والدین و دانش‌آموزان، همواره از ارزش‌های انسانی و شفافیت استفاده کنند. برگزاری جلسات منظم با والدین و ایجاد فضایی برای ارتباط باز می‌تواند به تقویت تعاملات کلاسی و اجتماعی کمک کند و موجب ارتقاء کیفیت تدریس شود. تقویت استفاده از فناوری‌های آموزشی؛ مدارس و نهادهای آموزشی باید به معلمان ابزارهای لازم برای استفاده از فناوری‌های آموزشی را فراهم کنند. همچنین باید کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای ارتقاء مهارت‌های معلمان در استفاده مؤثر از فناوری برگزار شود. ایجاد محیط‌های حمایتی برای معلمان؛ مدارس و مراکز آموزشی باید به معلمان محیط‌هایی حمایتی و شفاف برای اعمال ارزش‌های شخصی در تدریس فراهم کنند. این محیط‌ها می‌توانند شامل بازخوردهای مؤثر، پشتیبانی‌های اداری و فرصت‌های مشارکتی باشند. ارزیابی بر اساس ارزش‌های حرفه‌ای؛ سیستم‌های ارزیابی و پاداش‌دهی معلمان باید به اعمال اصول اخلاقی، احترام به حقوق دانش‌آموزان و توانمندی در استفاده از فناوری توجه کنند. این سیستم‌ها باید معلمان را به‌خاطر تعهد به ارتقای کیفیت تدریس تشویق نمایند. تشویق به توسعه مهارت‌های اجتماعی و حرفه‌ای معلمان؛ مدارس باید به معلمان فرصت‌هایی برای رشد حرفه‌ای بدهند که شامل آموزش مهارت‌های اجتماعی و تقویت ارزش‌های انسانی باشد. این رشد حرفه‌ای می‌تواند از طریق دوره‌های بازآموزی و تبادل تجربیات بین معلمان صورت گیرد. آموزش معلمان در زمینه اخلاق حرفه‌ای و همدلی؛ به مؤسسات آموزشی توصیه می‌شود که دوره‌های آموزشی برای تقویت همدلی، شفافیت در تصمیم‌گیری‌ها و مدیریت عادلانه در کلاس درس برای معلمان برگزار کنند. این آموزش‌ها می‌توانند به معلمان کمک کنند تا در ایجاد فضای کلاسی مؤثرتر عمل کنند. ادغام فناوری‌های آموزشی در فرآیند تدریس؛ معلمان باید به‌طور مداوم در نوآوری‌های تکنولوژیک و فناوری‌های آموزشی آموزش ببینند تا بتوانند از این ابزارها در تدریس و تعامل با دانش‌آموزان استفاده کنند. پلتفرم‌های برخط و ابزارهای دیجیتال می‌توانند به‌عنوان وسیله‌ای برای ایجاد ارتباط مؤثرتر و شفاف‌تر در کلاس‌ها مورد استفاده قرار گیرند. ارزیابی و حمایت از معلمان با عملکرد مثبت؛ مدارس و ادارات آموزش و پرورش می‌توانند معلمان را برای استفاده مؤثر از ارزش‌های انسانی و فناوری‌های نوین در تدریس و تعاملات کلاسی ارزیابی کرده و از آنها حمایت کنند. این حمایت می‌تواند شامل پاداش‌ها، دوره‌های آموزشی تکمیلی، یا فرصت‌های ارتقای شغلی باشد. تقویت همکاری معلمان و والدین؛ ارتباط مؤثر و همکاری با والدین یکی از عوامل موفقیت در تدریس است. توصیه می‌شود که

مدارس کارگاه‌های آموزشی و جلسات مشترک برای تقویت این همکاری‌ها برگزار کنند تا پیشرفت دانش‌آموزان در فضای خارج از کلاس نیز مورد حمایت قرار گیرد.

پیشنهادهای پژوهشی: پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های طولی برای بررسی تأثیر ارزش‌های شخصی معلمان بر فرآیند یادگیری در طول زمان انجام شود. این نوع پژوهش‌ها می‌توانند نشان دهند که چگونه ارزش‌های معلمان در دوره‌های مختلف تدریس بر عملکرد دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند و تغییرات در کیفیت تدریس در طول زمان چگونه پیش می‌رود. پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات آینده، تفاوت‌های ارزش‌های شخصی معلمان در مدارس دولتی، خصوصی و بین‌المللی بررسی شود. این مطالعات می‌توانند نشان دهند که چگونه محیط‌های آموزشی مختلف بر نحوه اعمال ارزش‌های شخصی معلمان تأثیر می‌گذارند. پژوهش‌های آینده می‌توانند بر نحوه ارتقاء ارزش‌های شخصی معلمان در دوره‌های آموزشی و رشد حرفه‌ای تمرکز کنند. این مطالعات می‌توانند به شناسایی شیوه‌های مؤثر برای تقویت مهارت‌های اجتماعی و حرفه‌ای معلمان کمک کنند. بررسی ارتباط میان ارزش‌های شخصی معلمان و سبک‌های تدریس مختلف (مانند تدریس مشارکتی، تدریس مستقیم و تدریس مبتنی بر پروژه) می‌تواند ابعاد جدیدی از چگونگی ارتباط ارزش‌ها با روش‌های تدریس معلمان را روشن کند. پژوهش‌های آینده می‌توانند به تأثیر جنسیت معلمان بر شیوه‌های تدریس و تعاملات کلاسی بپردازند. آیا معلمان مرد و زن در اعمال ارزش‌های شخصی خود تفاوت‌های معناداری دارند؟ برای ارزیابی میزان تأثیر فناوری‌های آموزشی و همدلی معلمان، تحقیقات تجربی در کلاس‌های مختلف با ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی متنوع پیشنهاد می‌شود.

مشارکت نویسندگان: طراحی مطالعه: نویسنده اول؛ روش‌شناسی: نویسندگان اول و سوم؛ گردآوری داده‌ها: نویسنده دوم؛ تحلیل داده‌ها: نویسندگان اول و دوم؛ نگارش پیش‌نویس: نویسندگان اول و دوم؛ بازنگری و ویرایش: نویسندگان اول، دوم و سوم. همگی نویسندگان نسخه نهایی را مطالعه و تأیید کرده‌اند.

تشکر و قدردانی: نویسندگان از همکاری تمامی مشارکت‌کنندگان در اجرای این پژوهش تشکر می‌کنند.

تعارض منافع: نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ‌گونه تعارض منافعی ندارند.

تأمین مالی: این پژوهش هیچ‌گونه حمایت مالی از هیچ نهاد عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

بیانیه دسترس‌پذیری داده‌ها: داده‌های پشتیبان این مطالعه، بر اساس درخواست معقول، از نویسنده مسئول قابل دریافت است.

بیانیه استفاده از هوش مصنوعی: نویسندگان در تهیه این مقاله از ابزار «دیپ‌سیک» صرفاً برای بهبود خوانایی و ویرایش زبانی استفاده کرده‌اند. تمامی خروجی‌ها توسط نویسندگان بررسی و بازبینی شده و مسئولیت کامل محتوای نهایی بر عهده ایشان است.

تأییدیه اخلاقی: این مطالعه با شماره ثبت ۳۳۲٤۱۱۲۲ مورخ ۱٤۰۲/۰۸/۲۲ به‌عنوان پایان‌نامه کارشناسی ارشد ف. مرادیان در دانشگاه پیام‌نور به تصویب رسیده است. تمامی مراحل پژوهش منطبق با اصول اخلاقی انجام شده است.

References

Abdolahzadeh, M., Zahed Babelan, A., Moeinikia, M., & Khalegkhah, A. (2025). Identifying and Explaining the Pattern of Factors Affecting School Resilience in Elementary Schools: A Qualitative Study. *Applied Educational Leadership*, 6(4), 109-133. https://doi.org/10.22098/ael.2025.18547.1652 [Persian]

Ahar, S., Samadi, H., Jafari, S., & Sohbatiha, M. (2026). Validity and reliability of the Persian version of the Questionnaire of Teachers' Value Orientations in Physical Education. *Research in Teaching, 14*(2), -. https://doi.org/10.22034/trj.2025.143961.2204 [Persian]

Badi, E., Jafari, S. M., & Fazlollahi khomshi, S. (2026). Design and Validation of a Pattern for Promoting Social Responsibility of Elementary School Teachers. *Applied Educational Leadership*, 7(2), 94-123. https://doi.org/10.22098/ael.2025.17972.1616 [Persian]

Barni, D., Danioni, F., & Benevene, P. (2019). Teachers' self-efficacy: The role of personal values and motivations for teaching. *Frontiers in Psychology*, 10, 465388. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01645

Burbules, N. C. (2021). Teaching with integrity: The role of personal values in education. *Journal of Teacher Education, 72*(1), 60-71. https://doi.org/10.1177/0022487119880207

Clark, M. A. (2020). Teachers' emotional intelligence and its role in building positive classroom relationships. *Journal of Educational Psychology, 35*(4), 241-255. https://doi.org/10.1080/00461520.2020.1800875

Darabi Garglani, B., Sabzeh, B., & Moosapour, N. (2022). The relationship between teachers 'classroom management style and students' self-regulation and responsibility Sixth grade elementary. *Pouyesh in Humanities Education, 8*(26), 15-30. https://dorl.net/dor/20.1001.1.27172260.1401.8.26.2.5. [Persian]

Dwiridotjahjono, J., Yuhertiana, I., Partoyo, P., Tannar, O., Wijaya, S. Y., & Wibawani, S. (2024). Developing agile leadership with state defense character in Indonesia. *Revista de Gestão Social e Ambiental, 18*(6), e07493. https://doi.org/10.24857/rgsa.v18n6-137

Fazli, Y., Mehni, O., Feyzi, A., & Abdollahi, B. (2022). Investigating the Relationship between Managers Communication Skills and Teachers' Classroom Management Effectiveness. *Sociology of Education, 7*(2), 27-38. https://doi.org/10.22034/ijes.2021.530577.1058. [Persian]

Gholampour, M., & Ayati, M. (2020). Factors affecting the development of a teacher's professional identity: A narrative-research of a teacher's life events. *Journal of Educational Sciences, 27*(2), 1–22. https://doi.org/10.22055/edus.2020.34294.3078

Honer, A., & Hitzler, R. (2021). Collaboration and teamwork in education: How teachers and parents can work together to improve student outcomes. Educational Research Review, 34(2), 123-136. https://doi.org/10.1016/j.edurev.2020.100107

McDaniel, H. L., Braun, S. S., Bottiani, J. H., De Lucia, D., Tolan, P. H., & Bradshaw, C. P. (2024). Examining developmental differences in teachers' observed classroom management strategies across elementary, middle, and high school. *School Psychology Review, 53*(3), 273–293. https://doi.org/10.1080/2372966X.2022.2100275

Mohammadi, R., Keshavarz, S., & Barkhordari, R. (2023). Narrative Writing of Teachers' Personal Educational Philosophy with A View to Their Narration of Why Training and How to Deal with Trainers. *Journal of Educational Sciences, 30*(2), 63-80. https://doi.org/10.22055/edus.2024.44989.3522. [Persian]

Ng, W. (2023). Digital education: Shaping the future of learning. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-54704-3

Qiao, X., & Hu, S. (2024). The relationship between perceived value congruence and teacher commitment: A moderated mediation model of teacher self-efficacy and time pressure. *Educational Studies, 50*(1), 43 https://doi.org/10.1080/03055698.2021.1931042

Rezaee, A. A., & Esfandyari, M. (2023). Iranian In-Service EFL Teachers' Perceptions of Values Education: A Mixed Methods Study. *Issues in Language Teaching, 12*(1), 295-336. https://doi.org/10.22054/ilt.2023.73052.760 [Persian]

Ruge, G., Schönwetter, D. J., McCormack, C., & Kennelly, R. (2023). Teaching philosophies revalued: Beyond personal development to academic and institutional capacity building. *International Journal for Academic Development, 28*(1), 59–73. https://doi.org/10.1080/1360144X.2021.1963735

Sajjadieh, N. S., & Talebi, M. (2025). Students' autonomy from Dearden's point of view: Conceptualizing and Educational Principles. *Journal of Educational Sciences*, *32*(2), 109-138. https://doi.org/10.22055/edus.2025.47780.3643. [Persian]

Salimi, S., & Javidi Poor Khabaz, M. (2022). Representation of teachers' experiences of the opportunities and challenges of the lesson research process (case study: elementary school teachers of Bajestan). *Journal of Educational Sciences, 29*(2), 169-188. https://doi.org/10.22055/edus.2022.41027.3371. [Persian]

Sojoodi, M., Dehghani, M., Zaefarian, R., & Javadipour, M. (2025). A Phenomenological Study of the Fundamental Factors Affecting the Flourishing of Idea Generation and Innovation among Elementary School Students. *Journal of Educational Sciences, 32*(2), 139-160. https://doi.org/10.22055/edus.2023.43940.3468 [Persian]

St-Amand, J., Smith, J. & Goulet, M. Is teacher humor an asset in classroom management? Examining its association with students' well-being, sense of school belonging, and engagement. Curr Psychol 43, 2499–2514 (2024). https://doi.org/10.1007/s12144-023-04481-9

Waite, S. (2011). Teaching and learning outside the classroom: Personal values, alternative pedagogies and standards. *Education 3–13, 39*(1), 65–82. https://doi.org/10.1080/03004270903206141